

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. R.**, zast. JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, se sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 2771/117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2015, č. j. 58 A 30/2013 – 38,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4.114 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Alfréda Šrámka.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 4. 4. 2013 č. j. MSK 21664/2013, sp. zn. DSH/4610/2013/Now, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Opavy (dále jen „magistrát“) ze dne 10. 1. 2013, č. j. 22117/2012/DOPR/CzP, podle kterého žalobce porušil § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, čímž se dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, neboť „dne 6. 9. 2012 v 17:58:16 hod. v obci Opava, část Komárov na silnici I/11 u vjezdu do firmy Elektro Pavelek (dům č. 54, ul. Ostravská), směrem jízdy na Ostravu, jako řidič vozidla Opel RZ: X jel rychlostí nejméně 69 km/hod., čímž překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci 50 km/hod. o 19 km/hod.“ Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 2.300 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 27. 2. 2015, č. j. 58 A 30/2013 - 38, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že se žalobce nemohl zúčastnit ústního jednání konaného dne 2. 1. 2013 pro pracovní neschopnost a že jednání nemohlo v jeho nepřítomnosti proběhnout. Ztotožnil se s žalobcem, že telefonická omluva prostřednictvím jeho zástupce, později doplněná o výměnný list vystavený praktickým lékařem, byla náležitá a včasná. Přisvědčil proto žalobci, že přestupkové řízení bylo zatíženo vadou, která měla za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Proti výše uvedenému rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítl nepřezkoumatelnost rozsudku, neboť krajský soud nedostatečně odůvodnil nepřípustnost provedení ústního jednání v nepřítomnosti žalobce. Stěžovatel zpochybnil, že se žalobce musel účastnit ústního jednání, ačkoliv byl zastoupen advokátem. Upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 As 120/2014 - 21, z něhož dovodil, že v případě zastoupení obviněného nebrání projednání věci jeho nepřítomnost, pokud omluva svědčí toliko obviněnému, a nikoliv jeho zástupci. Zdůraznil, že žalobce byl předvolán k účasti na řízení a nikoliv k výsledku, proto bylo postačující, aby za něj procesní práva vykonával jeho zástupce. V této souvislosti stěžovatel odkázal též na závěry Nejvyššího správního soudu z rozsudku ze dne 23. 12. 2013, č. j. 8 As 53/2013 - 37. Stěžovatel odmítl závěr krajského soudu, že se správní orgán prvního stupně nedostatečně vypořádal s neprovedením výsledku žalobce, protože magistrát náležitě vysvětlil, proč výsledek neprovedl. Stěžovatel zpochybnil závěry krajského soudu, že žalobcova omluva byla dostatečná. Telefonická omluva ze dne 2. 1. 2013 prostřednictvím jeho zástupce nebyla včasná a bezodkladná, neboť o důvodech své nepřítomnosti žalobce věděl již 31. 12. 2012, a přesto na ně neupozornil. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 2. 2015, č. j. 58 A 30/2013 - 38, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že rozsudek krajského soudu nepovažuje za nepřezkoumatelný. Odůvodnění rozsudku obsahuje důvody, proč krajský soud považoval omluvu žalobce i jeho zástupce za včasnou a řádnou. Žalobce přisvědčil závěru krajského soudu, že nebylo možné konat jednání bez jeho přítomnosti, protože trval na své účasti. Vyslovil nesouhlas s námitkou, že krajský soud nesprávně posoudil jeho omluvu jako řádnou. Podle žalobce existovaly objektivní okolnosti bránící mu v účasti na jednání, a proto jednání nemělo bez jeho přítomnosti proběhnout. Na základě uvedených skutečností žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatele v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. jedná zaměstnankyně s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109

pokračování

odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil stěžovateli, že je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Krajský soud uvedl důvody, které jej vedly k závěru, že provedení jednání bez přítomnosti žalobce nebylo možné, a to ani v situaci, kdy byl žalobce zastoupen. Zdejší soud proto dále zkoumal, zda bylo přípustné, aby magistrát konal ústní jednání v nepřítomnosti žalobce v situaci, kdy se jeho zástupce omluvil z ústního jednání z důvodu pracovní neschopnosti žalobce.

Ze správních spisů zdejší soud zjistil, že ústní jednání před magistrátem bylo nařízeno na den 2. 1. 2013 v 8:05 hod. Jak žalobce, tak i jeho zástupce, byli k tomuto jednání řádně a s dostatečným předstihem předvoláni. V den jednání v 8:08 hod. zástupce telefonicky kontaktoval magistrát a omluvil žalobce s tím, že ten byl od 31. 12. 2012 v pracovní neschopnosti, a proto se ústního jednání nezúčastní. Na základě této skutečnosti se z účasti na jednání omluvil také zástupce a uvedl, že žalobce trvá na své osobní účasti a jednání proto nelze provést. Správní orgán omluvu nepřijal a ústní jednání provedl v nepřítomnosti žalobce i jeho zástupce.

Nejvyšší správní soud považuje za podstatné, že předvolání k ústnímu jednání bylo zasláno jak žalobci, tak jeho zástupci. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 100/2008 - 61, uvedl, že „[u]stanovení § 33 a § 34 jako celek upravují obecně vztah mezi zástupcem a zastoupeným, přičemž rozlišují jednotlivé typy a formy zastoupení, jakož i jeho obsah a rozsah. Typické pro tento vztah je, že zástupce jedná sice jménem zastoupeného, avšak důsledky jeho úkonů, které pro zastoupeného činí, plynou vždy zastoupenému. Zástupce tak svými úkony vyvolává vznik práv či povinností zastoupenému. Protože je to právě zástupce, který má hájit práva zastoupeného ve správním řízení, normuje správní řád zásadu, že i písemnosti, které jsou zastoupenému určeny, jsou doručovány výhradně jeho zástupci a pouze takové doručení má účinky založení běhu lhůt pro účely řízení. Tato zásada je prolomena výjimkou, uvozenou v odst. 2, která stanoví, že zastoupenému (tedy účastníkovi řízení) se doručí takové písemnosti, které jej povolávají v daném řízení něco osobně vykonat. Musí se jednat tedy o písemnost, jíž správní orgán vyžaduje osobní účast zastoupeného v řízení proto, aby byl smysl či obsah řízení naplněn. Je skutečností, že správní orgán se musí i v takovém případě pohybovat v rámci zákonem mu stanoveným; může totiž požadovat osobní konání zastoupeného v řízení jen tehdy, připouští-li takové jeho oprávnění zákon sám.

Typickým takovým úkonem je provedení výslechu účastníka v řízení; jeho osobní výpověď nemůže totiž poskytnout nikdo jiný, nežli on sám. I takový zákonný požadavek "nutnosti osobní účasti" je však třeba vykládat tak, že správní orgán může příslušnou osobu předvolat pouze a jen tehdy, jestliže je osobní účast předvolané osoby nutná pro dosažení cíle řízení, tedy pro zjištění skutkového stavu, na němž je konečný výsledek řízení zbudován." Z citovaného rozsudku vyplývá, že pokud žalobce byl předvolán k jednání osobně, oprávněně nabytí dojmu, že jeho osobní účast na jednání je nezbytná. Ostatně zástupce žalobce při telefonickém kontaktu s magistrátem na osobní účasti žalobce trval. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se žalobcem, že magistrát měl zkoumat náležitosti omluvy žalobce samotného, než rozhodl, že ústní jednání provede. Telefonická omluva žalobce, následně písemně doplněná, byla vzhledem k časovým okolnostem bezodkladná a řádná, protože se žalobce magistrátu omluvil v nejbližším možném časovém termínu. Přestože nakonec magistrát dospěl k závěru, že osobní účast žalobce na jednání nebyla nutná, zaslání předvolání přímo žalobci při respektování názoru uvedeného v rozsudku Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 100/2008 - 61, svědčí o opaku.

Dále Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že rozhodnutí, na která stěžovatel odkazuje, se od nyní projednávané věci skutkově odlišují. Zdejší soud v rozsudku ze dne 23. 12. 2013, č. j. 8 As 53/2013 - 37, uvedl, že *„[v] případě ústního jednání není pro uplatnění procesních práv účastníka řízení nezbytná jeho osobní účast. Povaha těchto práv nevyžaduje osobní úkon účastníka, ale účastník může tato práva uplatnit prostřednictvím svého zástupce, který může navrhnout důkazy, seznámit se s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim, klást svědkům otázky atd. Z úkonů zástupce pak vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému (§ 34 odst. 1 správního řádu). Podmínka osobní účasti obviněného při jednání nevyplývá ani z čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle něhož má každý obviněný právo obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru. Pokud je tedy obviněný zastoupen, zpravidla postačí, pokud se ústního jednání zúčastní pouze jeho zástupce.“* V nyní posuzované věci byl, odlišně od citovaného rozsudku, k jednání předvolán nejen zástupce žalobce, ale i žalobce samotný. Z tohoto postupu správního orgánu lze dovodit, že magistrát považoval účast žalobce na jednání za nutnou a nemohl za daných okolností (vzhledem k řádné omluvě) provést jednání v jeho nepřítomnosti.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval omluvou zástupce žalobce, který se z ústního jednání omluvil z důvodu pracovní neschopnosti žalobce a dospěl k závěru, že v nyní projednávané věci je omluva žalobce způsobila omluvit i jeho zástupce. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 As 120/2014 - 21, „... pro posouzení podmínek pro postup podle § 74 odst. 1 věty druhé zákona o přestupcích byla rozhodná pouze omluva zástupce. (...) [Z]ástupce žalobce svou neúčast u nařízeného jednání omlouval tím, že jeho účast nemá bez přítomnosti žalobce význam. Nemožnost účasti žalobce u ústního jednání zapříčiněná jeho nemocí však nebyla způsobila omluvit také nepřítomnost jeho zástupce, který mohl a měl všechna práva účastníka řízení vykonat za žalobce.“ Nejvyšší správní soud nemohl bez dalšího přijmout výše citované závěry i v nyní projednávané věci, a to právě z důvodu již zmíněných skutkových odlišností. Jelikož byl k jednání předvolán i žalobce, měl se magistrát zabývat jeho omluvou. Jak zdejší soud uvedl již výše, z postupu magistrátu bylo zřejmé, že považuje účast žalobce na ústním jednání za nutnou, a proto omluvu jeho zástupce s odkazem na pracovní neschopnost žalobce bylo nutné posoudit jako řádnou. Po zhodnocení výše uvedeného zdejší soud uzavírá, že nebyly splněny podmínky uvedené v § 74 odst. 1 věty druhé zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,

pokračování

a proto magistrát nemohl provést ústní jednání v nepřítomnosti žalobce. Krajský soud v nyní projednávané věci proto nepochybil, jestliže považoval omluvu žalobce i jeho zástupce za řádnou a bezodkladnou.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Žalobce měl v řízení před Nejvyšším správním soudem plný úspěch, a proto zdejší soud podle § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil stěžovateli povinnost zaplatit mu do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč, která se skládá z částky 3.100 Kč za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 16. 3. 2015 podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů), z částky 300 Kč jako režijního paušálu (§ 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a z částky 714 Kč, tvořící 21 % DPH z částky 3.400 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2015

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu